portunis locis foramina in lateribus arcae lucem et aërem in regionem animalium, atque hominum immittebant, praecipuus vero et maior aditus *fenestra* proprie dicta est: quamvis hebraicus textus hic habeat vocem צֹהַר *tsoar* quae latiorem habet significationem et ideo intelligi potest etiam longa apertura cum brevibus interruptionibus, quae totum arcae latus vel magnam eius partem occuparet. Praeterea ab una ad aliam regionem per scalas et cataractas aditus patebat, qui non solum hominibus necessarius erat ad animalium et totius arcae curam gerendam, sed etiam aëri et luci communicandae opportunus. Ex quibus etiam apparet impossibile non fuisse octo hominibus, praesertim robustioribus et nihil aliud agentibus, horum omnium curam gerere. Quod postremo loco obiiciebant de aëris subtilitate adversariorum ignorantiam prodit. Aquae enim diluvii super vertices montium ascendentes atmosphaeram secum sublevabant, quae ideo in illa altitudine ita spirabilis manebat, ut antea in planitie fuerat.

Haec satis sint de historia diluvii et arcae: simulque de specialibus circa Pentateuchum quaestionibus quas speciminis gratia tractandas suscepimus.

FINIS

PRIMAE PARTIS INTRODUCTIONIS CRITICAE.

INDEX

Praefatio primae editionis . . . . pag. III
Monitum de secunda editione . . . . » VII

PROLEGOMENA

Introductionis in Sacram Scripturam definitio – Obiectum – Necessitas – Historia 1° *aevo* antiquo 2° *aevo* medio 3° *aevo* recentiore. A. *Ex parte catholicorum*. B. *Ex parte protestantium*. – *Introductionis divisio – Operis partitio in Introductionem* Criticam, *et* Exegeticam . . . . . » 1

INTRODUCTIO CRITICA
IN SACRAM SCRIPTURAM

Praenotanda. – *De S. S. libris generatim – De eorum divisionibus – Introductionis Criticae divisio in tres partes* . . . . » 11

PARS PRIMA

DE AUCTORITATE HUMANA ET HISTORICA LIBRORUM S. S.

Ordo logicus *tractationis diversus a* chronologico *librorum, et quare – Divisio primae partis in duas sectiones*. . . . . » 16

SECTIO I.

DE AUCTORITATE HUMANA ET HISTORICA LIBRORUM NOVI TESTAMENTI.

Tres quaestiones tractandae, et earum necessitas. pag. 16

CAPUT. I. *De* Genuinitate *librorum N. T.* . . . . » 17
Genuinitatis notio duplex absoluta, *et* relativa — *Argumentorum duo genera, eorumque valor absolutus et relativus* . . . . » ib.

ART. I. *De libris* Protocanonicis *N. T.* universim *sumptis.* » 19
THESIS I. - *Libri protocanonici N. T. genuini sunt* . . . . » ib.
§. I. *Argumenta externa* . . . . » ib.
§. II. *Argumenta interna* . . . . » 45
§. III. *Obiectionum solutio* - 1° *Obiectiones* generales - 2° *Obiectiones* speciales . . . . » 59

ART. II. *De protocanonicis N. T. libris* singillatim *sumptis.* » 76
I. *Quatuor Evangelia* . . . . » 76
II. *Actus Apostolorum* . . . . » 91
III. *Epistolae S. Pauli* . . . . » 94
IV. *Epistolae Catholicae* . . . . » 115

ART. III. *De genuinitate librorum* deutero-canonicorum *N. T.* » 116
THESIS II. - *Auctor Epistolae quae ad Hebraeos inscribitur est Paulus Apostolus* . . . . . » ib.
§. I. *Rationes dubitandi externae* . . . . » 118
§. II. *Argumenta externa pro Epistola ad Hebraeos, et praecedentium difficultatum solutio* . . . . » 119
§. III. *Rationes dubitandi internae* . . . . » 136
§. IV. *Argumenta interna pro Paulo Epistolae auctore, et contrariorum solutio* . . . . » 138
THESIS III. - *Auctor primae Epistolae Catholicae est S. Iacobus Apostolus minor dictus* . . . » 147
§. I. *Argumenta quae Epistolae Iacobi authentiam generatim ostendunt* . . . . » 148
§. II. *Proponitur controversia de tribus Iacobis, et ostenditur Iacobum* fratrem Domini *unum eumdemque esse cum Iacobo Alphaei seu minore* . . . . » 151

§. III. *Quaestione ad duos Iacobos redacta, probatur Iacobum minorem seu Alphaei, non autem Iacobum maiorem seu Zebedaei Epistolae Catholicae auctorem esse* . . . . pag. 157
THESIS IV. - *Tertia inter Catholicas Epistolas, quae secunda Petri dicitur, genuina est* . . . . » 160
§. I. *Rationes dubitandi externae et internae* . . . » ib.
§. II. *Argumenta externa pro genuinitate secundae Petri Epistolae et contrariorum solutio* . . . . » 161
§. III. *Argumenta interna, et difficultatum solutio* . . » 166
THESIS V. - *Secunda et tertia Epistola Iohannis genuinae sunt* . . . . » 168
§. I. *Rationes dubitandi de genuinitate* 2. *et* 3. *Iohannis.* » 169
§. II. *Argumenta externa pro genuinitate harum Epistolarum et contrariorum solutio* . . . . . . » 170
§. III. *Argumenta interna et responsio ad internas difficultates.* . . . . » 175
THESIS VI. - *Epistola Iudae genuina est* . . . » 178
Praenotanda - Epistolae summa et analysis . . » ib.
§. I. *Rationes dubitandi de authentia Epistolae Iudae.* » 179
§. II. *Argumenta pro authentia Epistolae Iudae et contrariorum solutio.* . . . . » 180
THESIS VII. - *Auctor Apocalypsis est Iohannes Apostolus.* . . . . » 184
Praenotanda de argumento Apocalypsis et de eius sensu. . . . . » ib.
§. I. *Rationes dubitandi de genuinitate Apocalypsis* . » 186
§. II. *Argumenta externa pro Iohanne Apocalypsis auctore et obiectionum externarum solutio* . . » 189
§. III. *Argumenta interna, et solutio contrariorum.* . » 200

CAP. II. *De librorum N. T. conservatione et* integritate . » 205
Quaestionis necessitas - Integritatis conceptus - species - gradus - status quaestionis - Tractationis divisio in duos articulos . . . . » ib.

ART. I. *De librorum N. T. integritate quatenus* in textu originario graeco *continentur* . . . . . . » 208
I. *Libri N. T.* Graece *scripti fuerunt - Utrum Marcus latine scripserit, ubi de codice Veneto et Pra-*

gensi - Quid de textu Epistolae ad Hebraeos - Quid de lingua qua Matthaeus Evangelium exaravit. II. *De* autographis *et* apographis *librorum N. T. - Autographa cito interierunt - Apographa manuscripta innumera - Codicum MSS. adhuc extantium divisiones,* 1° *in* unciales *et* minuscolos: *horum aetas relativa, et modus quo citantur,* 2° *in* unilingues *et* bilingues, 3° *in* simplices *et* rescriptos *seu* palimpsestos - *Innuitur principium* familiarum, *seu recensionum - Editiones typographicae Graeci Textus, vel* simplices *vel* criticae . . . . pag. 208

THESIS VIII. - *Textus Graecus N. T. substantialiter integer et incorruptus ad nos pervenit* . » 216

§. I. *Argumenta indirecta* . . . . » ib.

§. II. *Argumenta directa externa et interna* . . . . » 219

§. III. *Obiectionum solutio* . . . . » 221

A. *Obiectiones* generales . . . . » 222

B. *Difficultates* speciales . . . . » 227

THESIS IX. - *Duo priora Matthaei capita genuina sunt* . . . . » ib.

§. I. *Rationes dubitandi* . . . . » ib.

§. II. *Argumenta pro pericopae authentia* . . . . . » 228

§. III. *Obiectionum solutio*. . . . . » 229

THESIS X. - *Immerito contendit Tischendorfius postremos duodecim versiculos Evangelii secundum Marcum (XVI, 9-20) ad originarium eiusdem Evangelii textum non pertinere* . . . » ib.

§. I. *Rationes dubitandi de Marci XVI, 9-20* . . » ib.

§. II. *Argumenta pro authentia laudatae pericopae*. . » 231

§. III. *Difficultatum solutio*. . . . . » 233

THESIS XI. - *Historia apparitionis Angeli, et sanguinei sudoris Christi in horto orantis Lucae XXII, 43, 44 ut genuina textus Evangelici pars habenda est* . . . . » 236

§. I. *Rationes dubitandi* . . . . » ib.

§. II. *Demonstratur authentia Luc. XXII, 43, 44*. . » 237

§. III. *Respondetur ad rationes dubitandi* . . . . . » 238

THESIS XII. - *Perperam Tischendorfius post Erasmum et Grotium pericopam de muliere adultera Iohan. VIII, 1-12 ut adscititiam ac spuriam reiicit* . . . . pag. 242

§. I. *Rationes dubitandi ab adversariis propositae* . » 243

A. *Rationes dubitandi externae* – B. *Rationes dubitandi internae*. . . . . » ib.

§. II. *Demonstratur authentia Io. VII, 53 – VIII, 1-11 argumentis externis, et difficultates solvuntur* » 244

§. III. *Argumenta interna et contrariorum solutio* . . » 250

THESIS XIII. - *Caput ultimum seu XXI Evangelii secundum Iohannem eidem sacro scriptori tribuendum est*. . . . . » 254

§. I et II. *Difficultates et argumenta proponuntur*. . . » ib.

§. III. *Solvuntur rationes adversariorum* . . . . . . » 256

Art. II. *De librorum N. T. conservatione et integritate quatenus* in Versionibus *continentur* . . . . . » 258

Praenotanda – Versionum multitudo – Divisiones et quidem, 1° *in* antiquas *et* recentiores, 2° *in* mediatas *et* immediatas, 3° *in* occidentales *et* orientales . . . . » ib.

§. I. *De Versionibus N. T. occidentalibus, imprimis de Vulgata Latina* . . . . » 259

A. *Vulgata Latina N. T. – eius origo, et vicissitudines ante Hieronymum - correctio, seu recensio Hieronymiana* . . . . » ib.

THESIS XIV. – *Vulgata Latina omnes libros N. T. integros atque incorruptos continet* . . . . » 264

I. *Vulgatae Latinae status cum e Hieronymi calamo prodiit* . . . . » 265

II. *Vulgatae Latinae ab aetate Hieronymi usque ad nostra tempora propagatio – leves corruptiones – recensiones variae medio aevo - recensio Pontificia - editio Sixtina et Clementina* . . . . . » 267

B. *Versio Gothica* . . . . » 273

C. *Versio Anglo-Saxonica* . . . . » 274

D. *Versio Slavica*. . . . . » ib.

§. II. *De Versionibus N. T. Orientalibus* . . . . . » 275

A. *Versiones Syriacae. 1° Syriaca simplex. 2° Philoxeniana. 3° Palaestinensis - et de earum valore.* . . . . pag. 275
B. *Versiones Aegyptiacae, seu Copticae* . . . . » ib.
C. *Versio Aethiopica, seu Abyssinica* . . . . » 279
D. *Versio Armeniaca, et Iberica* . . . . . . » 280
E. *Versiones Persicae* . . . . » 281
F. *Versiones Arabicae* . . . . » 282
Nonnulla de versionibus vernaculis recentioribus.» 283
CAP. III. *De librorum Novi Testamenti veracitate* . . . . » ib.
THESIS XV. - *Auctores librorum N. T. tum in factis enarrandis, tum in Christi doctrina referenda plenissimam fidem merentur* . . . . » 284
§. I. *Argumenta directa* . . . . » ib.
I. *Auctores N. T. ea quae scribunt* scire poterant, *et* debebant. . . . . » 285
II. Sinceritas *Auctorum N. T. ostenditur* - A. *ex parte ipsorum Auctorum* - B. *ex parte rerum quas scribunt, et quidem, 1° ex* historia, 2° *ex* doctrina, 3° *ex Christi Domini* charactere *in N. T. descripto* . . . . » 288
§. II. *Argumenta indirecta* . . . . » 296
A. *Testimonium eorum qui aetate Apostolica Christo nomen dederunt* . . . . » ib.
B. *Testimonium Iudaeorum et Paganorum; ubi de testimonio Iosephi* . . . . » 299
§. III. *Solvuntur obiectiones.* . . . . » 304
A. *Obiectiones* generales . . . . » 305
B. *Quaestiones* speciales *de libris N. T.* . . . » 311
THESIS XVI. - *S. Lucas cum censum ab Augusto imperatum, et tempore Nativitatis Christi in Iudaea peractum narrat Luc. II, 1-5, falsitatis aut anachronismi insimulari nequit* . . . . » ib.
§. I. *Obiectiones Strauss praesertim et Mommsen* . . » ib.
§. II. *Defensio Lucae et solutio obiectionum, quae derivantur 1° ex silentio profanae historiae, 2° ex circumstantiis, 3° ex epocha Propraeturae Cyrini* . . . . » 312

THESIS XVII. - *Matthaeus et Lucas in narrandis factis ad Christi infantiam pertinentibus sibi invicem non contradicunt* . . . . . . pag. 319
Constituto quaestionis statu proponuntur variae hypotheses. . . . . » ib.
Hypothesis I. Purificatio post reditum ex Aegypto.» 321
Hypothesis II. Purificatio post adventum Magorum et ante fugam . . . . » 322
Hypothesis III. Purificatio ante adventum Magorum . . . . » 328
THESIS XVIII. - *Obsessiones diabolicae quae in pluribus N. T. locis referuntur ut verae ac reales habendae sunt* . . . . » 330
§. I. *Adversariorum obiectiones* . . . . » ib.
§. II. *Argumenta pro thesi et contrariorum solutio.* . » 333
THESIS XIX. - *Miracula quae in N. T. narrantur nec mythicis figmentis ornata, cum Strauss et Renan, dicenda sunt, nec, si historice vera sint, ulla ratione possunt iuxta Paulus aliosque, ad eventus mere naturales revocari* . . . . . » 339
§. I. *Miracula Evangelica a mythicis figmentis immunia sunt* . . . . » 340
§. II. *Miracula Evangelica N. T. non possunt ad eventus mere naturales revocari.* . . . . » 344
THESIS XX. - *Admissa librorum N. T. historica auctoritate, divina Christi et Apostolorum missio ideoque Christianae religionis veritas ac divinitas necessario admittenda est* . . . . » 350
§. I. *Christi et Apostolorum miracula divinam eorum missionem ostendunt* . . . . » 351
§. II. *Idem ostendunt eorum vaticinia eventu confirmata.*» 354
§. III. *Speciatim ex Christi Domini resurrectione demonstratur thesis* . . . . » 359
§. IV. *Obiectionum solutio* . . . . » 364

SECTIO II.

DE AUCTORITATE HISTORICA LIBRORUM VETERIS TESTAMENTI.

Praenotanda. – *Quinam et quot sint libri V. T. – Eorum gravitas – Adversarii – Duplex via ad Veteris Testamenti auctoritatem demonstrandam.* pag. 373
CAP. I. *Demonstratur positive, seu via auctoritatis, veritas librorum V. T.* . . . . » 376
THESIS XXI. – *Libri sacri V. T. saltem protocanonici veri et authentici demonstrantur ex testimonio Christi et Apostolorum quod in libris N. T. continetur.* . . . . » ib.
§. I. *Theseos demonstratio* . . . . » ib.
§. II. *Difficultatum solutio.* . . . . » 381
CAP. II. *De librorum V. T. genuinitate (demonstratio critica)* . . . . » 383
ART. I. *De libris Pentateucho posterioribus* universim *sumptis.* . . . . » 384
THESIS XXII. – *Omnes libri V. T. Pentateucho posteriores genuini sunt* . . . . » ib.
§. I. *Argumenta externa* . . . . » ib.
§. II. *Argumenta interna* . . . . » 386
ART. II. *De libris V. T. Pentateucho posterioribus* singillatim *sumptis.* . . . . » 389
I. Libri V. T. historici . . . . » ib.
A. *Liber Iosue* . . . . » 391
B. *Liber Iudicum* . . . . » 395
C. *Liber Ruth* . . . . » 397
D. *Quatuor libri Regum* . . . . » 398
E. *Duo libri Paralipomenon* . . . . » 400
F. *Liber Tobiae* . . . . » 401
G. *Liber Iudith* . . . . » 402
H. *Duo libri Esdrae* . . . . » 407
I. *Liber Esther* . . . . » 409
K. *Duo libri Machabaeorum* . . . . » 412

II. Libri Prophetici *V. T.* . . . . pag. 415
Praenotanda de prophetia et de munere prophetarum apud Hebraeos . . . . » ib.
A. *Prophetia Isaiae.* . . . . » 417
B. *Prophetia Ieremiae et Threni* . . . . . . » 419
C. *Prophetia Baruch* . . . . » 421
D. *Prophetia Ezechielis* . . . . » 422
E. *Prophetia Danielis.* . . . . » 423
F. *Oseas.* . . . . » 429
G. *Ioel* . . . . » 430
H. *Amos* . . . . » 431
I. *Abdias.* . . . . » ib.
K. *Ionas* . . . . » 432
L. *Michaeas.* . . . . » 433
M. *Nahum* . . . . » 434
N. *Habacuc* . . . . » 435
O. *Sophonias.* . . . . » 436
P. *Aggaeus* . . . . » 437
Q. *Zacharias.* . . . . » 438
R. *Malachias* . . . . » 440
III. Libri Morales *V. T.* . . . . » 441
A. *Liber Iob.* . . . . » ib.
B. *Liber Psalmorum* . . . . » 443
C. *Liber Proverbiorum* . . . . » 446
D. *Liber Ecclesiastis* . . . . » 447
E. *Canticum Canticorum* . . . . » 448
F. *Liber Sapientiae* . . . . » 449
G. *Liber Ecclesiastici* . . . . » 450
ART. III. *De genuinitate Pentateuchi.* . . . . » 452
Praenotanda. De quinque libris Moysi eorumque argumento – Adversarii antiqui et recentiores – Tres erroris contrarii formae – Divisio articuli. » ib.
THESIS XXIII. – *Moyses Hebraeorum dux et legislator est persona historica et realis* . . . . » 457
Demonstratur, 1° ex testimonio Iudaeorum tum scripto, *tum* tradito, *2° ex profana historia.* » ib.
THESIS XXIV. – *Moyses Hebraeorum dux et legislator Pentateuchi auctor est* . . . . » 461

§. I. *Argumenta externa. A. Testimonium Hebraeorum. B. Testimonium profanorum, et quidem 1° Gentis Samaritanae, 2° Ethnicorum* . . . . pag. 461
§. II. *Argumenta interna ex quibus ostenditur auctorem Pentateuchi esse 1° unicum, 2° antiquissimum et plerumque coaevum historiae quam narrat, 3° non alium quam Moysen* . . . . » 476
§. III. *Solvuntur obiectiones tum externae tum internae.* » 486
THESIS XXV. - *Hypothesis quam vocant* fragmentorum, *etiam eo sensu intellecta, quod Moyses in Pentateuchi compositione antiquiora quaedam documenta verbo tenus exscripserit, ac libro praesertim Geneseos inseruerit, quamvis* per se *cum Pentateuchi authentia conciliari possit, critice tamen inspecta reiicienda videtur* . . . . . » 502
§. I. *Hypotheseos origo, historia ac variae formae.* . » 503
§. II. *Hypotheseos crisis et refutatio.* . . . . » 504
CAP. III. *De librorum V. T. conservatione et integritate* » 509
Textus originarius V. T. generatim hebraicus - Partes Chaldaicae - Libri graece extantes - Capitis divisio . . . . » ib.
ART. I. *De librorum V. T. conservatione et integritate quatenus in* textu habraico *continentur* . . . . » 510
De hebraicis V. T. autographis et apographis - Mutationes accidentales in apographis quod pertinet ad characteres - Puncta vocalia, ubi de Masora - Ad divisionem in parascas *et* haphtaras *- Duae extremae criticorum sententiae* . . . . » ib.
THESIS XXVI. - *Textus hebraicus V. T. quamvis levioribus mendis sive ex oscitantia librariorum, sive etiam ex Iudaeorum fraude exortis non careat,* substantialiter *tamen integer atque incorruptus dicendus est.* . . . . » 516
§. I. *Textus hebraicus leviores continet errores* . . . » ib.
§. II. *Textus habraicus substantialiter incorruptus est* » 518
§. III. *Obiectionum solutio* . . . . » 526
ART. II. *De conservatione et integritate V. T. quatenus in* versionibus *continetur.* . . . . » 534

§. I. *De versionibus graecis V. T.* . . . . pag. 535
A. *Versio Alexandrina, seu LXX interpretum.* » ib.
THESIS XXVII. - *Versio graeca LXX interpretum, quae Alexandrina dicitur, tertio A. C. saeculo in Aegypto confecta, etiam ut in hodiernis editionibus invenitur, ab omni errore contra fidem et mores immunis est, et cum textu originario substantialiter conformis.* . . . . » ib.
I. *Versionis Alexandrinae historia.* II. *Vicissitudines et variae recensiones, ubi de* tetraplis *et* hexaplis *Origenis et de editione Sixtina.* III. *De versionis valore, et auctoritate* . . . . . . » ib.
B. *De reliquis graecis versionibus hexaplaribus* » 554
§. II. *De Orientalibus V. T. versionibus* . . . . . » 557
A. *Paraphrases Chaldaicae, seu Targumin* . . » ib.
B. *Versio Pentateuchi Samaritana.* . . . . . » 559
C. *Versiones Syriacae V. T. praesertim* simplex *et* hexaplaris . . . . » ib.
D. *Versiones Aegyptiacae vel Copticae V. T.* . » 562
E. *Versio Aethiopica seu Abyssinica V. T.* . . » ib.
F. *Versiones Arabicae V. T.* . . . . » ib.
G. *Versio Armeniaca V. T.* . . . . » 563
H. *Versiones Persicae V. T.* . . . . » ib.
§. III. *De Occidentalibus V. T. versionibus, imprimis de Itala et Vulgata Latina* . . . . » 564
A. *Versio Itala, et Vulgata Latina V. T.* . . » ib.
I. *Hieronymi labores in emendanda Itala V. Testamenti.* II. *Nova Hieronymi versio ex textu hebraico.* III. *Hieronymianae versionis vicissitudines.* IV. *Quid sit* Vulgata Latina *V. T. et unde repetenda* . . . . » ib.
THESIS XXVIII. - *Vulgata Latina V. T. sacros libros Legis, Prophetarum et Agiographorum integros atque incorruptos continet* . . . . . » 575
I. *Prob. ex dotibus S. Hieronymi.* II. *Ex auctoritate Ecclesiae et consensu Doctorum.* III. *Ex interno examine Vulgatae* . . . . » ib.

THESIS XXIX. - *Vulgata Latina Veteris et Novi Testamenti a Concilio Tridentino (Sess. IV, Decr. De Can. Script.) merito declarata est* authentica. *Eo tamen decreto Trident. Patres neque usum textuum originalium aut Orientalium versionum ulla ratione interdicere voluerunt, neque absolutam atque indefinitam Vulgatae authentiam asseruerunt, sed* respectivam *tantum, et* substantialem, *quatenus scilicet prae ceteris latinis versionibus eadem Vulgata ab omnibus contra fidem ac mores erroribus immunis credenda sit, et quoad substantiam originariis Scripturae textibus conformis* . . . . . . pag. 580
I. *Vulgata Latina merito declarata est authentica* » 581
II. *Non est praeposita textibus originariis aut versionibus Orientalibus, neque horum usus interdictus* . . . . » 582
III. *Vulgata Latina non est declarata ab omni defectu immunis* . . . . » 583
B. *De reliquis Occidentalibus versionibus V. T.* » 587
§. IV. *De Bibliis polyglottis* . . . . » 588
I. *Polyglotta Complutensia seu Hispanica*. . . » ib.
II. *Polyglotta Antuerpiensia seu Biblia Regia* . » 589
III. *Polyglotta Parisiensia* . . . . » 590
IV. *Polyglotta Londinensia seu Waltoniana*. . » ib.
Animadversiones in editiones polyglottas Bibliorum » 591
Cap. IV. *De librorum V. T. veracitate*. . . . . » ib.
Art. I. *De historica veracitate librorum V. T. Pentateucho posteriorum* . . . . » ib.
A. *De veracitate praefatorum librorum* generatim. » 592
THESIS XXX. - *Omnes libri V. T. Pentateucho posteriores fide digni sunt* . . . . » ib.
§. I. *Argumenta interna et directa*. . . . . » ib.
§. II. *Argumenta externa et indirecta*. . . . . . . » 595
B. *Quaestiones* speciales *de libris Pentateucho posterioribus* . . . . » 596
§. I. *De transitu Iordanis sub duce Iosue (Ios. III, IV)* » ib.

THESIS XXXI. - *Narratio de transitu Iordanis sub Iosue (Ios. III, IV) nullam falsitatem continet, et ad naturalem eventum detorqueri nullatenus potest* . . . . pag. 597
I. *Argumenta adversariorum proponuntur* . . » ib.
II. *Defenditur veritas prodigii*. . . . . . . » 598
III. *Solvuntur contraria argumenta* . . . . » 599
§. II. *De mirabili solis ac lunae statione (Ios. X)* . » 604
THESIS XXXII. - *Narratio de solis ac lunae statione ad nutum Iosue, quae in eiusdem libro (Cap. X) legitur, neque errori, aut ignorantiae auctoris tribuenda est, neque ulla naturali ratione citra divinum prodigium explicari potest.*» 606
I. *Adversariorum argumenta et hypotheses*. . . » ib.
II. *Defenditur prodigii veritas*. . . . . . . » 608
III. *Solvuntur contraria argumenta* . . . . . » 609
§. III. *De voto Iephte (Iudic. XI, 29–40)*. . . . . » 613
THESIS XXXIII. - *Quamvis Scripturarum veritati aut sanctitati minime obstet sententia eorum, qui tenent Iephte filiam suam unicam voti causa vere ac proprie Deo immolasse (Iudic. XI, 29–40), verosimilius tamen putamus laudatam narrationem non de vera et* cruenta, *sed de* civili *seu* morali *puellae immolatione intelligendam esse.*» ib.
I. *Expenditur prima sententia de reali et cruenta filiae Iephte immolatione* . . . . » 616
II. *Exponitur secunda opinio de civili seu morali immolatione puellae* . . . . » 618
§. IV. *De gestis Samsonis (Iudic. XIII-XVI)*. . . . » 623
THESIS XXXIV. - *In historia Samsonis falsa aut absurda contineri rationalistae immerito contendunt*. . . . . » 624
I. *Solvitur difficultas de morali Samsonis charactere*. . . . . » ib.
II. *Solvuntur obiectiones circa leonis occisionem, et favum mellis in eius ore repertum*. . . » 626
III. *De trecentis vulpibus in segetes Philisthinorum immissis*. . . . . » 628

IV. *De viribus Samsonis, eiusque crinibus.* . pag. 630
V. *De asini maxilla et aquarum fonte inde emisso* » ib.
§. V. *De factis Tobiae et de Daemone Asmodaeo* . . » 632
THESIS XXXV. - *Liber Tobiae nihil continet, ex quo ostendi possit eius auctorem vel falsa narrasse, vel allegoriam potius quam veram historiam exponere voluisse.* . . . . » ib.
I. *Adversariorum obiectiones.* . . . . » ib.
II. *Solutio difficultatum de Raphaele Archangelo* » 634
III. *Respondetur ad obiectiones ex parte Tobiae* . » 635
IV. *Responsio ad difficultates de Daemone Asmodaeo* . . . . » 637
V. *Solvitur obiectio ex silentio historiae profanae* » 641
§. VI. *De morali doctrina librorum V. T.* . . . . . » 642
THESIS XXXVI. - *Libri* morales *V. T. praesertim* Psalmi *et* Ecclesiastes *nihil continent, quod rectae rationi aut bonis moribus repugnet.* . . . . » ib.
PARS I. - *Obiectiones contra doctrinam moralem Psalmorum.* . . . . » ib.
PARS II. - *Obiectiones contra doctrinam moralem Ecclesiastis.* . . . . » 648
ART. II. *De veracitate librorum Moysi, seu Pentateuchi* » 655
THESIS XXXVII. - *Moyses in iis omnibus quae sive in quatuor posterioribus libris sive in Genesi narrat plenissimam historicam fidem meretur* » 656
§. I. *Argumenta* interna *et* directa . . . . » ib.
A. *Moyses ea quae narrat cognoscere potuit ac debuit* . . . . » ib.
I. *Traditio antiqua, eiusque veracitas.* II. *Monumenta varia* . . . . » 657
B. *Moyses mentiri noluit, nec potuit* . . . . » 662
I. *Character personalis Moysi.* II. *Impossibilitas mendacii,* 1° *ex parte* historiae, 2° *ex parte* doctrinae . . . . » ib.
§. II. *Argumenta* externa *et* indirecta. . . . . . . » 665
1° *Traditiones populorum,* 2° *testimonia,* 3° *archaeologia.* . . . . » ib.
§. III. *Solvuntur obiectiones.* . . . . » 669

A. *obiectiones* generales *contra veracitatem Pentateuchi.* . . . . pag. 669
B. *Quaestiones* speciales *de Pentateucho* . . » 672
QUAESTIO I. *De Mosaica Cosmogonia, et humani generis origine.* . . . . » ib.
THESIS XXXVIII. - *Neque ex geologicis observationibus, neque ex historia naturali, vel ex physica scientia ostendi potest mundi et hominis originem, ut a Moyse Gen. I, II narratur absurdam ac fabulosam esse* . . . . » 674
PARS I. - *Obiectiones adversus Mosaicam* Cosmogoniam. . . . . » ib.
I. *Expenditur prima obiectionum classis contra Cosmogoniam* in sua substantia *spectatam* . » 676
II. *Expenditur altera difficultatum classis de* ordine *cosmogoniae Mosaicae* . . . . » 689
PARS II. - *De hominis origine iuxta Moysen* . . » 695
I. *Obiectiones contra* aetatem *hominis origini assignatam in libro Geneseos, earumque solutio.* » 696
II. *Obiectiones contra* modum *quo hominis origo explicatur a Moyse* . . . . » 715
QUAESTIO II. *De Diluvio, et arca Noë.* . . . . » 735
THESIS XXXIX. - *Perperam contendunt increduli et rationalistae narrationem de universali Diluvio, et de mirabili ratione qua pauci homines in Arca servati sunt, prout in Genesis Cap. VI-IX legitur, sive in sua substantia sive in suis adiunctis spectatam falsam et absurdam esse.* . » 736
PARS I. - *De facto Diluvii eiusque adiunctis* . . » 737
A. *Proponuntur adversariorum obiectiones* . » ib.
B. *Defenditur veritas historica Diluvii Mosaici.* » 738
C. *Respondetur adversariorum obiectionibus* . . » 747
PARS II. - *De arca Noë, eiusque adiunctis.* . . » 753
A. *Obiectiones adversus historiam de Arca Noë.* » ib.
B. *Expenduntur obiectiones superius propositae.* » 754

FINIS INDICIS

Iussu R̃mi P. V. M. Gatti M. S. P. A. legi primum volumen operis cui titulus – *Introductio in Sacram Scripturam auctore Ubaldo Ubaldi.* – In eo non solum nihil inveni quod Ecclesiae dogmatibus christianisque moribus vel minimum adversetur, sed, inspecto totius tractationis ordine, perspicuitate doctrinae, multiplici ac solida eruditione, omnino iudico eius editionem ecclesiasticae iuventutis utilitati, incremento Biblicae Scientiae ac Sacr. Script. defensioni praesertim adversus novas ex recentioribus scientiis petitas cavillationes profuturam.

In quorum fidem etc.

Romae die 16 Augusti A. D. 1876.

Vincentius Tuzi
Censor Theologus

REIMPRIMATUR
P. Fr. Raph. Arch. Salini O. P.
S. P. A. Pro-Magister.

REIMPRIMATUR
Iulius Lenti Archiep. Siden. Vicesg.

49

BS587
U2
v.1 44586

AUTOR

UBALDI, Ubaldo

TITULO

Introductio in sacram scripturam

CAPILLA ALFONSINA
U. A. N. L.

Esta publicación deberá ser devuelta antes de la última fecha abajo indicada.